

3. ΤΟ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

- Είναι μία λέξη η οποία αποδίδει ιδιότητα στο υποκείμενο ή στο αντικείμενο ενός ρηματικού τύπου (ρήμα, απαρέμφατο, μετοχή) με την απαραίτητη μεσολάβηση αυτού.
- Το κατηγορούμενο είναι κανονικά άναρθρο.²⁷
π.χ. Αί νῆες ἀνήχθησαν **πελάγιοι**.
Οὗτός ἐστι **σοφός**.
πρβ. ν.ε. Ο Γιώργος είναι **μαθητής**.
Οι μαθητές εξέλεξαν το Χρήστο **πρόεδρο** της τάξης.

Τα είδη του κατηγορουμένου

- α. Απλό κατηγορούμενο.
- β. Επιρρηματικό κατηγορούμενο.
- γ. Προληπτικό κατηγορούμενο.
- δ. Γενική κατηγορηματική.
- [ε. Κατηγορηματική μετοχή].²⁸

3.1. Απλό κατηγορούμενο

- Είναι η λέξη (ή και πρόταση) η οποία αποδίδει μια ιδιότητα στο προσδιοριζό-

²⁷ Το κατηγορούμενο είναι έναρθρο:

α) όταν δηλώνει μία γνωστή ήδη ιδιότητα του υποκειμένου.

β) όταν υποδεικνύει με έμφαση τι είναι το υποκείμενο.

ΚΥ

π.χ. Οὗτοί εἰσι οἱ μαθηταί μου.

ΚΥ

ΚΥ

ΚΥ

π.χ. Οὗτός ἐστιν ὁ σώφρων καὶ ὁ ἀνδρεῖος καὶ ὁ φρόνιμος.

²⁸ Η κατηγορηματική μετοχή εξετάζεται μαζί με τα είδη μετοχών στο αντίστοιχο κεφάλαιο.

μενο υποκείμενο ή αντικείμενο. Απαραίτητη προϋπόθεση για να έχουμε κατηγορούμενο, είναι το ρήμα της πρότασης να είναι συνδετικό ρήμα.²⁹

ΚΥ

π.χ. Οὗτος ἔφυ ἀγαθός.

ΚΑ

π.χ. Παράσχητε τὴν ὁδὸν ἀσφαλῆ.

ΣΥΝΔΕΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ

Κατηγορίες ρημάτων	Μετάφραση	Το κατηγορούμενο αποδίδει ιδιότητα
α. Το εἶμι και τα συνώνυμά του		
ὑπάρχω, γίγνομαι. διαγίγνομαι. ἔφυν, πέφυκα. ἀποβαίνω, ἐκβαίνω, καθίσταμαι. μένω, διαμένω, διατελῶ.	 = εἶμαι = εἶμαι εκ φύσεως. = γίνομαι = εἶμαι διαρκῶς	Πάντα στο υποκείμενο. π.χ. ΚΥ Ὑμεῖς ἐστε στρατηγοί . ΚΥ Ἀρμοστής γὰρ ἐγένετο.
β. προχειριστικά / εκλογής		
αἱροῦμαι ἀποδείκνυμι-μαι χειροτονῶ-χειροτονοῦμαι κληροῦμαι λαγχάνω διορίζω-μαι (ἀπό)φαίνω τίθημι-τίθεμαι	εκλέγω - προτιμῶ εκλέγομαι - προτιμῶμαι διορίζω -μαι, αποδεικνύω -μαι εκλέγω -μαι εκλέγομαι με = κλήρο διορίζω -μαι διορίζω, φανερώνω, αποδεικνύω τοποθετῶ -μαι, κατατάσσω	α. Στο υποκείμενο, ὅταν η σύνταξη είναι παθητική (π.χ. 1). β. Στο αντικείμενο ὅταν η σύνταξη είναι ενεργητική (π.χ. 2). π.χ. 1. Δημοσθένης οὐκ ΚΥ ἔλαχε τοιχοποιὸς οὔτε ἐχειροτονήθη. 2. Ἀθηναῖοι αἱροῦνται

²⁹ Η ύπαρξη συνδετικού ρήματος συνεπάγεται την παρουσία απλού κατηγορουμένου. Αυτό όμως δεν αποκλείει την περίπτωση στην ίδια πρόταση να υπάρχει και επιρρηματικό ή προληπτικό κατηγορούμενο.

ΚΥ

επιρρ. κατηγ. τρόπου επιρρ. κατηγ. σειράς

π.χ. Μετὰ ταῦτα ἤρέθη **πρεσβευτὴς αὐτοκράτωρ δέκατος** αὐτός.

ἴσθημι - καθίστημι τάττω	διορίζω διορίζω	ΚΑ Σόλωνα στρατηγόν .
γ. Κλητικά		
ὀνομάζω-ομαι καλῶ-οὔμαι λέγω-ομαι προσαγορεύω-μαι ἀκούω	= ονομάζομαι	α. Στο υποκείμενο, όταν η σύνταξη είναι παθητική (π.χ. 1). β. Στο αντικείμενο όταν η σύνταξη είναι ενεργητική (π.χ. 2). π.χ. ΚΥ 1. Αἱ Θῆβαι Αἴγυπτος ἐκαλοῦντο. 2. Καλοῦσι πάντας ΚΑ πολεμίους.
δ. Δοξαστικά		
κρίνω-μαι ἡγοῦμαι νομίζω-ομαι φαίνομαι ὑπολαμβάνω-μαι ἔοικα	νομίζω - θεωρώ νομίζομαι - θεω- ρῶμαι	α. Στο υποκείμενο, όταν η σύνταξη είναι παθητική (π.χ. 1). β. Στο αντικείμενο όταν η σύνταξη είναι ενεργητική (π.χ. 2). π.χ. ΚΥ 1. Ἐνομιζέτο κράτιστος πάντων. 2. Πάντας ἡγεῖτο ΚΑ φίλους αὐτῶ.
ε. Ἄλλα ρήματα, που σε κάποιες περιπτώσεις θεωρούνται συνδετικά		
δέχομαι παρασκευάζω		α. Στο αντικείμενο

³⁰ Το ρήμα χρῶμαι συντάσσεται με αντικείμενο σε δοτική και κατηγορούμενο του

ΑΡ **ΚΑ**
αντικειμένου σε δοτική. π.χ. Ἐχρῶντο τοῖς Κορινθίοις συμμάχοις.

• **ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ - ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ**

α) Με ένα υποκείμενο:

→ Εάν το κατηγορούμενο είναι ουσιαστικό, τότε συμφωνεί **αναγκαστικά στην πτώση** και τυχαία στον αριθμό και το γένος.

π.χ. Ἡ Πάρνης ἐστὶν ὄρος.

π.χ. **Κούναξα** ὠνομάζετο τὸ χωρίον.

→ Εάν το κατηγορούμενο είναι επίθετο, τότε συμφωνεί **αναγκαστικά σε γένος - πτώση και αριθμό**.

π.χ. Οὗτοι ἐκαλοῦντο ὁμοτράπεζοι.

π.χ. Ἡ χώρα ὑπῆρχε **πολεμία**.

Παρατήρηση:

Εάν το υποκείμενο είναι αφηρημένη έννοια, τότε το κατηγορούμενο τίθεται σε ουδέτερο γένος.

π.χ. Ὁ Πλούτος ἐστὶ **δαινόν**.

π.χ. Αἱ μεταβολαὶ εἰσι **λυπηρόν**.

β) Με δύο ή περισσότερα υποκείμενα:

→ Το κατηγορούμενο τίθεται στον πληθυντικό αριθμό και στην πτώση των υποκειμένων.

π.χ. Ἴππαρχος καὶ Θεσσαλὸς **ἀδελφοὶ** ἦσαν.

π.χ. Μένανδρος καὶ Τυδέας ἦσαν **στρατηγοί**.

Παρατήρηση

Ὡς πρὸς τὸ γένος ἰσχύουν τὰ ἐξῆς:

α) Εάν τα υποκείμενα είναι ίδιου γένους.

→ Το κατηγορούμενο τίθεται στο κοινό τους γένος.

π.χ. Ἡρακλῆς καὶ Θησεὺς κατέστησαν **ἀθληταί**.

β) Εάν τα υποκείμενα είναι διαφορετικού γένους.

→ Το κατηγορούμενο συμφωνεί με το ισχυρότερο γένος. (αρσ. > θηλ. > ουδετ.).

π.χ. Εἵπερ μέλλουσιν **ἀγαθοὶ** εἶναι ἡ γυνή καὶ ὁ ἀνὴρ...

γ) Εάν τα υποκείμενα είναι άψυχα ή αφηρημένες έννοιες.

→ Το κατηγορούμενο τίθεται σε ουδέτερο γένος (σχῆμα κατὰ τὸ νοούμενο).

π.χ. Αἰδὼς καὶ φόβος **ἐμφυτα** τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ.

3.2. Επιρρηματικό κατηγορούμενο

- Ονομάζεται η λέξη η οποία αποδίδει μία ιδιότητα στο υποκείμενο ή στο αντικείμενο του ρηματικού τύπου, αλλά παράλληλα εκφράζει και μία επιρρηματική σχέση (χρόνου, τρόπου, τόπου, σειράς, σκοπού).
- Εξαρτάται από οποιοδήποτε ρήμα, αλλά κυρίως από ρήματα που δηλώνουν κίνηση, δράση ή σκόπιμη ενέργεια.
- Ρόλο επιρρηματικού κατηγορουμένου έχουν τα άναρθρα επίθετα και τα ουσιαστικά (σπάνια).

Υ - Ρ Ρ κίνησης επιρρ. κατηγ. Σκοπού (=για να βοηθήσω)
πρβ. ν.ε. Εγώ ήρθα βοηθός στις δυσκολίες σου.

Υ - Ρ Ρ επιρρ. κατηγ. Σειράς
Ο Έλληνας αθλητής τερμάτισε πρώτος.

Τα είδη του επιρρηματικού κατηγορουμένου

1) Επιρρηματικό κατηγορούμενο Χρόνου (απαντά στην ερώτηση «πότε;»)

Συνηθέστερα, λειτουργούν ως επιρρηματικά κατηγορούμενα χρόνου τα παρακάτω επίθετα:

- Τα χρονικά αριθμητικά επίθετα: πρωταῖος = την πρώτη ημέρα.
δευτεραῖος = μετά από δύο ημέρες.
τριταῖος = μετά από τρεις ημέρες.
κ.λ.π.

π.χ. Ο ἄγγελος ἀφίκετο **τριταῖος**.

- Τα επίθετα: σκοταῖος = τη νύχτα.
νέος.
γέρων.
ἐσπέριος = το απόγευμα.
ὄρθριος = το πρωί.
προτεραῖος = την προηγούμενη ημέρα.
χρόνιος = μετά από πολύ χρόνο.
παλαιάτατος = από παλαιότερα, γηραιός.

π.χ. Κατέβαινον εἰς τὰς κόμας ἤδη **σκοταῖοι**.

2) Επιρρηματικό κατηγορούμενο Τόπου (απαντά στην ερώτηση «πού»)

Συνηθέστερα, λειτουργούν ως επιρρηματικά κατηγορούμενα τόπου τα παρακάτω επίθετα:

πελάγιος = στο πέλαγος.
υπαίθριος = στην υπαίθρο.
μετέωρος = στη μέση (του πελάγους συνήθως).
όμορος = γειτονικός.
έφέστιος = οικογενειακός.

π.χ. Αί νῆες ἀνήχθησαν **πελάγιοι**.

π.χ. Οἱ στρατιῶται ἐσκήνουν **υπαίθριοι**.

3) Επιρρηματικό κατηγορούμενο Τρόπου (απαντά στην ερώτηση «πώς»)

Συνηθέστερα, επιρρηματικά κατηγορούμενα τρόπου αποτελούν:

- Τα επίθετα
ἄσμενος = χαρούμενος, ευχάριστα.
έκών - έκούσιος = συνειδητά, με τη θέληση.
ἄκων - ἄκούσιος = χωρίς τη θέληση.
έθελούσιος - έθελοντής = εθελοντικά.
υπόσπονδος = με συνθήκες ειρήνης.
αἰφνίδιος = ξαφνικά.
όρκιος = με όρκους.
αὐτοκράτωρ = με πλήρη εξουσία.
αὐθαίρετος = αυθαίρετα.
αὐτόματος = από μόνος του.
αὐτόνομος = αυτόνομα.
ἥσυχος = ήσυχα.
ἀργός = αργά, αργοπορημένος.
ἀπότομος
ἄθροοι = όλοι μαζί.
πυκνός
μέγας
σποράδες = διασκορπισμένοι.
- Σύνθετα επίθετα με το στερητικό α.
ἀντίος - ἐναντίος = αντίθετα.
ἄπρακτος = χωρίς να πετύχει τίποτα.
ἄκριτος = χωρίς δίκη.
ἀπαθής
ἄτιμος = χωρίς πολιτικά δικαιώματα - περιφρονημένος.

ἄπαις = ἀκληρος.

ἄφθονος

π.χ. Πάντες σοὶ Μῆδοι **ἐκόντες** ἠκολούθησαν.

π.χ. Ἰππίας ἐχώρει **ὑπόσπονδος** εἰς Σίγειον.

4) Επιρρηματικό κατηγορούμενο Σειράς (απαντά στην ερώτηση «με ποια σειρά;»)

Συνηθέστερα, επιρρηματικά κατηγορούμενα αποτελούν:

- Τα τακτικά αριθμητικά επίθετα

πρῶτος

δεύτερος

τρίτος κ.λ.π.

- Τα επίθετα

ὔστερος

ὔστατος

τελευταῖος

πρότερος

π.χ. Περικλῆς ἀνέστη **πρῶτος** καὶ εἶπεν.

π.χ. Στρατηγοὶ ἐξῆλθον **τελευταῖοι**.

5) Επιρρηματικό κατηγορούμενο Σκοπού (απαντούν στην ερώτηση «με ποιο σκοπό;»)

Συνηθέστερα, επιρρηματικά κατηγορούμενα σκοπού αποτελούν:

Τα επίθετα

τιμωρός = για να³¹ τιμωρήσει, τιμωρός.

βοηθός = για να βοηθήσει, ως βοηθός.

σύμβουλος = για να συμβουλευσει, ως σύμβουλος.

φύλαξ = για να φυλάξει, ως φύλακας.

δικαστής = για να δικάσει, ως δικαστής.

στρατηγός = για να αναλάβει τη στρατηγία, ως στρατηγός.

εἰρηνοποιός = για να φέρει (πετύχει) την ειρήνη.

διδάσκαλος = για να διδάξει ως δάσκαλος.

π.χ. Βρασίδας ἐπέπλει **ξύμβουλος** αὐτῷ.

π.χ. Οἱ Ἀθηναῖοι ἦλθον **βοηθοὶ** τοῖς Θηβαίοις.

³¹ Η μετάφραση με το **για να** κάνει σαφέστερη την επιρρηματική σχέση του σκοπού.

Παρατηρήσεις

- 1) Πώς ξεχωρίζω το επιρρηματικό κατηγορούμενο από τον επιρρηματικό προσδιορισμό;
Το επιρρηματικό κατηγορούμενο είναι επίθετο (σπάνια ουσιαστικό). Αντίθετα, ο επιρρηματικός προσδιορισμός είναι το αντίστοιχο επίρρημα.
π.χ. **Δεύτερος** ἀφίχθη Μένων. (επιρρ. κατηγορούμενο σειράς)
π.χ. **Δεύτερον** σώφρονα καὶ μέτριον χρή πεφυκέναι αὐτόν. (επιρρ. προσδιορισμός σειράς)
πρβ. ν.ε. Ο Έλληνας αθλητής τερμάτισε **πρώτος** (επιρρ. κατηγ. σειράς)
Πρώτα πρέπει να επιλυθεί το ζήτημα της ανεργίας (επιρρ. προσδ. σειράς).

3.3. ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

- Ονομάζεται το κατηγορούμενο το οποίο αποδίδει εκ των προτέρων μία ιδιότητα στο υποκείμενο ή στο αντικείμενο του ρήματος, ενώ αυτό δεν την έχει αποκτήσει ακόμα, αλλά πρόκειται να την αποκτήσει στο μέλλον.
- Μεταφράζεται με δευτερεύουσα συμπερασματική πρόταση (ώστε + ρήμα).
- Είναι άναρthro επίθετο.
- Δε συντάσσεται με συνδετικό ρήμα.
- Κυρίως, εξαρτάται από ρήματα που δηλώνουν μεταβολή, αύξηση, εξέλιξη. Τα κυριότερα αυτών είναι:

αὔξω-ομαι

αἰῶ-ομαι = σηκώνω, ορθώνομαι

τρέφω-ομαι

μηκύνω

ἐκδιδάσκω

ῥέω

πνέω

τρέφω

π.χ. Χρὴ παῖδας ἐκδιδάσκεσθαι **σοφούς**.

π.χ. Τὴν πόλιν τοῖς πᾶσι παρασκευάσαμεν **αὐταρκεστάτην**.

πρβ. ν.ε. Ο Γιώργος σπουδάζει **μηχανικός**.

ἐῶ, ἀφίημι = ἀφήνω.

παρασκευάζω = προετοιμάζω.

κομίζω = μεταφέρω.

τείνω = προσπαθῶ.

ῶθῶ = σπρώχνω.

ἀποτελῶ = ολοκληρώνω.

ἀπεργάζομαι.

κατεργάζομαι.

3.4. ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ

- Όταν το κατηγορούμενο είναι ουσιαστικό (ή επίθετο ή επιθετ. μτχ.), συχνά δε συμφωνεί με το προσδιοριζόμενο (υποκείμενο ή αντικείμενο) στην πτώση και βρίσκεται σε πτώση γενική. Αυτό το κατηγορούμενο ονομάζεται γενική κατηγορηματική³².

 γεν. κατηγ. ύλης

π.ρ.β. ν.ε. Η πόρτα είναι αλουμινίου (αντί αλουμινένια).

- Απαραίτητη προϋπόθεση για να έχουμε γενική κατηγορηματική είναι η ύπαρξη συνδετικού ρήματος.

Τα είδη της γενικής κατηγορηματικής

1) Γενική κατηγορηματική κτητική

- Φανερώνει τον κτήτορα του προσδιοριζόμενου όρου (Υπ. ή Αντ.).
- Μεταφράζεται: α. με το ρήμα «ανήκει».
β. με αντίστοιχη νεοελληνική γενική κατηγορηματική.

π.χ. Ἡ πόλις γίγνεται **τῶν πονηροτάτων**.

π.χ. Ἡ οἰκία ἐστὶ **τοῦ πατρὸς**.

πρβ. ν.ε. Η επιχείρηση είναι **του** θείου μου.

2) Γενική κατηγορηματική καταγωγής³³

- Φανερώνει σχέση συγγένειας - καταγωγής.
- Μεταφράζεται: κατάγεται από ... + γενική.

Εξαρτάται από ρήματα που φανερώνουν καταγωγή (εἰμι - γίγνομαι - ἔφυν - πέφυκα).

π.χ. Θουκυδίδης ἦν **Ὀλόρου**.

π.χ. Ὑμεῖς ἔστε **πατέρων** ἀγαθῶν.

πρβ. ν.ε. Να αισθάνεσθε υπερήφανοι. Εἰστε **προγόνων** γενναίων.

3) Γενική κατηγορηματική δημιουργού³³

- Φανερώνει το δημιουργό του προσδιοριζόμενου όρου (Υπ. ή Αντ.).

³² Η διαφορά της γενικής κατηγορηματικής από το απλό κατηγορούμενο είναι ότι δίνει μία ιδιότητα στο προσδιοριζόμενο, αλλά και το εντάσσει σε μία ειδικότερη ομάδα.

³³ Κάποιοι δεν τις διαφοροποιούν από τη γεν. κατ. κτητική.

- Μεταφράζεται: με αντίστοιχη γενική κατηγ. του δημιουργού.
π.χ. Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία οὐκ ἔστι **Θεμιστοκλέους** ἀλλ' **Ἀθηναίων**.
π.χ. Νόμος ἦν **Σόλωνος**.
πρβ. ν.ε. Ἡ «Ιθάκη» εἶναι **του Καβάφη**.

4) Γενική κατηγορηματική διαιρετική

- Φανερώνει το σύνολο, ενώ ο προσδιοριζόμενος όρος (Υπ. ή Αντ.) ένα υποσύνολό του.
- Μεταφράζεται: από + αιτιατική.
π.χ. Περικλῆς **τῶν ἐνδοξοτάτων** ἐγένετο.
π.χ. Σόλων ἦν τῶν ἐπτά **σοφῶν**.

5) Γενική κατηγορηματική αξίας

- Φανερώνει την αξία του προσδιοριζομένου (Υπ. + Αντ.).
- Συνήθως, ως γεν. κατηγ. της αξίας χρησιμοποιούνται οι λέξεις: ταλάντων, δαρεικῶν, μνῶν, ὀβολῶν, δραχμῶν, ποσοῦ, δαπάνης, χρυσοῦ, ἀργυρίου).
- Μεταφράζεται: α. αξίζει + αιτιατική.
β. εἶναι αξίας + γενική.
π.χ. Ἡ οἰκία αὕτη ἔστιν εἴκοσι **μνῶν**.
π.χ. Ἡ στρατεία ἐγένετο χιλίων **ταλάντων**.
πρβ. ν.ε. Το αυτοκίνητο εἶναι εἴκοσι **χιλιάδων**.

6) Γενική κατηγορηματική της ύλης:

- Φανερώνει το υλικό από το οποίο είναι φτιαγμένος ο προσδιοριζόμενος όρος (Υπ. ή Αντ.).
- Μεταφράζεται: α. εἶναι από + αιτιατική.
β. με επίθετο.
π.χ. Ἡ ἀγορὰ καὶ τὸ πρυτανεῖον Παρίου **λίθου** ἦσαν.
π.χ. Οἱ στέφανοι οὐ **ρόδων** ἦσαν ἀλλὰ **χρυσίου**.
πρβ. ν.ε. Το γραφείο εἶναι **καρυδιάς**.

7) Γενική κατηγορηματική ιδιότητας

- Φανερώνει:
 - ηλικία (π.χ. 1)
 - μέγεθος (ύψος, μήκος, πλάτος) (π.χ. 2).
 - χαρακτήρα (π.χ. 3).
 - ιδιαίτερο γνώρισμα του προσδιοριζομένου που το διαφοροποιεί από άλλα ομοειδή του (π.χ. 4).

- Συνήθως, συνοδεύεται από ένα αριθμητικό.
- Οι λέξεις «γνώμης», «συμβουλῆς», «βουλευμάτων», συνοδεύόμενες από το «τῆς αὐτῆς – τῶν αὐτῶν», όταν αποτελούν γεν. κατηγορ., είναι της ιδιότητας. π.χ. Θηραμένης και Κριτίας ἦσαν τῆς αὐτῆς γνώμης.

Παραδείγματα

1. Φειδίας ἦν ἐτῶν ὡς τετταράκοντα.
 2. Τὸ τεῖχος ἦν εἴκοσι ποδῶν.
 3. Ἀθηναῖοι ἀγαθοῦ τρόπου ἦσαν.
 4. Ἡ ὕδρια ἐστὶ ὕδατος.
- πρβ. ν.ε. Τα ποτήρια που έφερες είναι του κρασιού.

Παρατηρήσεις

- 1) **ΠΡΟΣΟΧΗ:** Να μην συγχέουμε τη γενική κατηγορηματική, που είναι κατηγορούμενο, με τη γενική προσδιοριστική, που είναι ετερόπτωτος ονοματικός προσδιορισμός.

Πώς τις ξεχωρίζω;

- Όταν έχω συνδετικό ρήμα και δεν έχω κατηγορούμενο, η γενική είναι κατηγορηματική.
π.χ. Αἱ θύραι ἦσαν χαλκοῦ.
- Όταν έχω συνδετικό ρήμα και έχω κατηγορούμενο, η γενική είναι προσδιοριστική.
π.χ. Οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἦσαν δίκαιοι.
- Με οποιοδήποτε άλλο ρήμα η γενική είναι πάντα προσδιοριστική.
π.χ. Τῷ ἡμίσει τοῦ δόρατος ἐμάχετο.

- 2) Συχνά, συγχέεται η γενική κατηγ. κτητική με τη γενική κατηγορηματική της ιδιότητας. Στοιχείο διάκρισης μεταξύ των δύο αποτελούν οι εξής παρατηρήσεις:

Γενική κατηγ. → Στοιχείο διάκρισης αποτελεί η **μετάφραση** και το είδος του **προσδιοριζόμενου** όρου..

Κτητική: Η μτφ. αποδίδεται με το ρήμα «ανήκει» και ο προσδιοριζόμενος όρος είναι ή σημαίνει υλικό (οἶκος, χρήματα, ἀγαθά, καλά, ἔργα).
π.χ. Οἱ ἵπποι εἰσὶν Ξενοφώντος.

Ιδιότητας: Η μτφ. αποδίδεται με την προσθήκη της λέξης «γνώρισμα» και ο προσδιοριζόμενος όρος είναι κάτι άυλο (ή ῥώμη, ή ἀρετή, τό νόμιμον...).

π.χ. Ταῦτα **τά ἔργα** ἐστί ἀνδρός ἀγαθοῦ. (γεν. προσδ. κτητ.)

π.χ. **Το ζῆν** ἐν ἀρετῇ ἐστί ἀγαθῆς ψυχῆς. (γεν. προσδ. ιδιότ.)

Πρότυπη συντακτική αναγνώριση

• ΑΠΛΟ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

1. Ἡ πόλις **φρούριον** κατέστη.

φρούριον = κατηγορούμενο του υποκειμένου «ἡ πόλις» μέσω του συνδετικού ρήματος «κατέστη».

2. **Στρατηγὸν** πάλιν εἶλοντο Περικλέα.

στρατηγόν = κατηγορούμενο του αντικειμένου «Περικλέα» μέσω του συνδετικού ρήματος «εἶλοντο».

• ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

1. **Πρωταῖοι** ἀφίκοντο εἰς κώμην.

πρωταῖοι = επιρρηματικό κατηγορούμενο του χρόνου στο εννοούμενο υποκείμενο «οὔτοι». Ταυτόχρονα, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρηματικό τύπο «ἀφίκοντο».

• ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ

1. Φίλιππος **ἠϋξῆται μέγας**.

μέγας = προληπτικό κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος «Φίλιππος».

• ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΗΜΑΤΙΚΗ

1. Οὗτος ἦν **τῶν ἐνόχων**.

τῶν ἐνόχων = γενική κατηγορηματική διαιρετική στο υποκείμενο «οὗτος» μέσω του συνδετικού ρήματος «ἦν».

ΣΧΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΥ

